

KERKEN SAMEN — SAMEN KERKEN

JAARGANG 36

NUMMER 6

JUNI 2017

Kerken Samen – Samen Kerken (KSSK)
is een gezamenlijke uitgave van:

- **Hervormde Gemeente 's-Graveland**
- **Hervormde Gemeente Kortenhoef**
- **Protestantse Gemeente 'de Graankorrel'**

INHOUDSOPGAVE

Redactie	pagina 02
Administratie	pagina 02
Contactadressen van de kerken	pagina 03
Erediensten Hervormde Gemeente 's-Graveland	pagina 04
Eredienst 'Veenstaete'	pagina 05
Informatie Hervormde Gemeente 's-Graveland	pagina 06

REDACTIE

Kopij voor dit blad kunt u inleveren bij de redactie van uw gemeente.
Uiterste inleverdata van kopij voor de komende edities:

7 juli	29 september	24 november
1 september	27 oktober	15 december

Redactie Hervormde Gemeente 's-Graveland

mw. R. Kleijn

email: kleijn@kssk.nl

Redactie Hervormde Gemeente Kortenhoef

dhr. F. van Weeghel

email: vanweeghel@kssk.nl

Redactie Protestantse Gemeente 'De Graankorrel'

dhr. J. Hoekstra

email: hoekstra@kssk.nl

ADMINISTRATIE

Abonnementstarief: € 12,50 per jaar.

ING.nummer KSSK: **NL08INGB0002648558**

t.n.v. Kerken Samen van Ankeveen, 's-Graveland en Kortenhoef

Voor alle vragen over abonnementen, adreswijzigingen e.d. kunt u contact opnemen met:

mw. R. Kleijn

email: kleijn@kssk.nl

CONTACTADRESSEN

HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

Predikant:

Ds. G.J. van Meijeren
Noordereinde 12
1243 JG 's-Graveland
Tel: 035 – 6560598
Vrije dag: vrijdag
E-mail : dominee@hervormdegemeentesgraveland.nl

Pastoraal werker:

Br. W. Kroon
Erasmuslaan 47
1216 HL Hilversum
Tel.: 035 – 6214098
Email:
kroondorland@hotmail.com

Scriba:

Dhr. M.J. Flink
Berlagelaan 233
1222 JV Hilversum
tel.: 035 - 541 0117
email: scriba@hervormdegemeentesgraveland.nl

HERVORMDE GEMEENTE KORTENHOEF

Predikant:

Ds. J. Teding van Berkhout
Opbeltijden:
Dinsdag en donderdag:
van 9.00 - 9.30 uur en
van 19.00 - 19.30 uur

Scriba:

Dhr. C.A.M. van der Lelie
email:
augustvanderlelie@hotmail.com

PROTESTANTSE GEMEENTE 'DE GRAANKORREL'

Predikant:

Vacant

Bijstand pastoraat:

ds. R.F.J. Beltman
Email:
predikant@pgdegraankorrel.nl

Scriba:

Mw. J.P. Hinloopen-Nieuwpoort
email:
scriba@pgdegraankorrel.nl

EREDIENSTEN

HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

De diensten zijn 'live' op de website www.hervormdegemeentesgraveland.nl te volgen. Ook vindt u daar de diensten van (ongeveer) de laatste 6 maanden. Bezoek onze website en klik op 'opnames'. U kunt kiezen uit luisteren naar de eventuele live uitzending of een eerdere opname beluisteren of downloaden.

Zondag	18 juni	10:00 uur	Ds. G.J. van Meijeren Collecte: College van Kerkrentmeesters/Diaconie
Bediening Heilig Avondmaal			
Zondag	25 juni	10:00 uur	Ds. S. Jumelet uit Zaltbommel Collecte: College van Kerkrentmeesters/Diaconie Extra collecte: Instandhouding Predikantsplaats
Zondag	02 juli	10:00 uur	Dr. W. Klouwen uit Baarn Collecte: College van Kerkrentmeesters/Diaconie
Zondag	09 juli	10:00 uur	Ds. J.L.W. Koppenhol uit Huizen Collecte: College van Kerkrentmeesters/Diaconie Extra collecte: Instandhouding Predikantsplaats

EREDIENST 'VEENSTAETE' (Het Wijdehuis)

Vrijdag 16 juni 15:00 uur Ds. G.J. van Meijeren
Bediening Heilig Avondmaal

Vrijdag 21 juli 15:00 uur Br. W. Kroon

Augustus Geen dienst

(Let op! Nieuwe locatie: Het Wijdehuis op Veenstaete)

INFORMATIE HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

Meditatie

Pinksteren

Wees vurig van Geest en dien de Here.
(Romeinen 12:11)

Er staan meermaals oproepen in de Bijbel om te volharden in het geloof. Oproepen om niet te verslappen. Paulus heeft het over met volharding lopen van de wedloop die voor ons ligt. Jezus vertelt de gelijkenis van wijze en dwaze meisjes met hun olielampen en de noodzaak om wakker te blijven. Maar wat is nu het onderliggende probleem? Waarom verslappen mensen in het geloof? Wellicht heeft het wel te maken met een vorm van onverschilligheid. Wat is onverschillig? In het woordenboek staan een hele rits aan termen: achteloos, gedesinteresseerd, laks, lauw, lusteloos, ongeboeid. We begrijpen dan denk ik wel wat er wordt bedoeld. Bepaalde dingen kunnen je niet meer zoveel schelen. Zo kan het ook gaan met God, er kan onverschilligheid naar God en het leven met Hem binnensluipen. Een vuurtje dat misschien ooit brandde, dreigt uit te doven. Een verhaal van onverschilligheid is het verhaal van Jacob en Ezau. Jacob krijgt het eerstgeboorterecht van Ezau door het te ruilen met een pan soep. Er staat in Hebrëen 12 dat hij dit deed omdat Ezau onverschillig was. Het maakte hem niks uit, hij ruilde de zegen en de belofte van God in voor een pan soep! Dit verhaal houdt ons een spiegel voor, is God belangrijk voor ons, of hangt Hij erbij? Is Hij eigenlijk zomaar ingeruild voor iets anders? Is het een prettig idee om in een God te geloven, maar als het er echt op aan komt gaan andere dingen voor? Als geloven teveel van ons gaat vragen, dan geven we niet thuis? Wie weet herkennen we ons daar wel in. En wie weet zou het kunnen zijn dat daar het probleem van onverschilligheid onder ligt. Dat je bij jezelf ontdekt, het is niet zozeer een gebrek aan tijd

of mogelijkheden om God te zoeken en Hem en de naaste te dienen. Maar er is gewoon weinig zin, weinig puf. Het maakt je niet echt wat uit.

Paulus zegt: Wees vurig van Geest en dien de Here. Je kunt ook vertalen: laat je aanvuren door de Geest. Onverschilligheid betekent dat het vuurtje dreigt uit te doven. Maar dan moet het aangeblazen worden. We hebben Pinksteren gevierd, feest van de heilige Geest, wind en vuur. En ik denk dat we dat in onze tijd ontzettend hard nodig hebben. Juist dat aspect van je laten aanvuren, aanwakkeren. Mensen verlaten het geloof vaak niet plotsklaps, maar geleidelijk, omdat het steeds minder belangrijk voor hen is, steeds minder uitmaakt, steeds minder zin, je wordt onverschillig. Dat zien we om ons heen toch gebeuren? Dat voelen we toch ook wel eens in ons zelf? En daarom hebben we Pinksteren zo ontzettend hard nodig! Laten we bidden om de Geest, met heel ons hart. Dat Hij ons persoonlijk aanvuurt, tot liefde voor God en de naaste. Laten we bidden om de Geest dat Hij telkens weer leven blaast in onze gemeente. Ik hoop dat u dat doet voor uzelf, en ook voor de gemeente. Dat wij daar elkaar ontmoeten, dat wij daar God ontmoeten. Dat wij blijven ontdekken dat Hij werkelijk de vaste grond is van ons leven, een bron van oneindige liefde. Dat in het licht daarvan de onverschilligheid die ons in bezit kan nemen, langzaam maar zeker smelt als sneeuw voor de zon van Gods trouw.

Meeleven

We zijn bijzonder geschrokken door de zware val van **Carla S.** (, 1241 LV KORTENHOEF). Zij heeft daarbij een ernstige hersenkneuzing opgelopen en ligt op het moment van dit schrijven in het UMC Utrecht op de Intensive Care. Daar wordt zij in slaap gehouden totdat

de doktoren de zwellingen dusdanig afgenomen vinden en zij wakker gemaakt kan worden. Haar toestand is ernstig, maar stabiel. Het is wel afwachten hoe zij wakker wordt en welke beschadigingen er zijn. Dit zijn zware tijden voor Deus en de kinderen. Laten wij in gebed om deze familie heen staan, zij hebben alle kracht van boven nodig. Laten wij in het bijzonder bidden voor Carla, dat de behandelingen van de doktoren gezegend worden.

Mary H. (1241 LT KORTENHOEF) wordt binnenkort geopereerd aan haar schouder. Een operatie met een lange nasleep. We willen bidden voor haar om de sterkte van God, het vertrouwen in Hem, en al het doorzettingsvermogen dat ze nodig heeft.

Zr. ten C. verblijft in Gooizicht (Paulus van Loolaan 21, 1217 SH Hilversum) waar zij revalideert na een gebroken been. Ze maakt het daar goed, alhoewel ze wel weer naar haar eigen huis verlangt. In gebed dragen we deze oude zuster op aan onze God.

Br. Gerrit L. (, 1241 AX KORTENHOEF) is thuisgekomen na zijn revalidatie in Naarderheem. Hij is blij dat hij weer thuis is na zijn harde val, de opname in het ziekenhuis en de revalidatie daarna. Er is nog wel rust nodig en de revalidatie wordt verder voortgezet vanuit huis. We danken dat hij weer thuis is en bidden voor Hem om kracht en geduld bij de verdere revalidatie.

Mocht u graag bezoek willen of weet u iemand die dat op prijs zou stellen, schroom dan niet om contact met mij als predikant op te nemen. Ook Wim Kroon en ouderling Arja van de Pol kunt u hiervoor benaderen. We zien graag naar allen in onze gemeente om.

Overlijden

Ons bereikte het bericht van het overlijden van **br. Henri Stuart H.** Op 22 mei overleed hij in de leeftijd van 85 jaar. De uitvaart en afscheidsbijeenkomst vonden op 29 mei plaats. Dhr. Heide was woonachtig aan de in 's-Graveland. Wij condoleren de familie en wensen hen sterkte in deze tijd en hen Gods troost en nabijheid toe in het verdriet. Correspondentieadres: Stuart H., 1161 AD, Zwanenburg

Jubilea

Ook in de komende periode is er een aantal jubilea.

Br. en zr. van O. (1243 LC 'S-GRAVELAND) hopen op 20 juni 12,5 jaar getrouwd te zijn. Het stemt dankbaar dat zij elkaar op latere leeftijd hebben mogen ontmoeten en al weer 12,5 jaar lief, leed en geloof delen. Wij feliciteren hen van harte en bidden hen Gods zegen toe. Gods zegen is voor ieder nodig, maar in het bijzonder ook voor br. van O.. De gezondheid van br. van O. is zwak, hij heeft last van telkens terugkerende hartproblemen waar weinig aan te doen is. Het is daarom des te bijzonder om deze huwelijksdag te mogen gedenken.

Op 3 juli hopen **Arnold en Ymkje van 't R.** (1241 XA KORTENHOEF) 25 jaar getrouwd te zijn. Dat is een hartelijke felicitatie waard! Onze goede God heeft hen bij elkaar gebracht en hen in al die jaren gezegend met liefde, trouw en geluk. Daarvoor willen we Hem danken en we bidden om Zijn zegen en zorg in alles, in de jaren die voor hen liggen, samen met Matthijs en Maaïke.

Ds. G.J. van Meijeren

Uit de kerkenraad

Gemeenteavond woensdag 28 juni!

Graag laten wij u weten dat er op D.V. **28 juni a.s.** (let op i.v.m. spreker is de datum gewijzigd!) om **20.00 uur in de consistorie van ons kerkgebouw** een gemeenteavond gehouden wordt.

Op de agenda staat deze avond de zesjaarlijkse stemming. Bij deze zesjaarlijkse stemming wordt bepaald op welke wijze in de gemeente gedurende de komende zes jaren de ouderlingen en diakenen zullen worden verkozen. Tevens worden dan de financiële cijfers aan u gepresenteerd, zoals de jaarrekening 2015 en de begroting 2017. Daarnaast hebben wij een spreker uitgenodigd in het kader van 500 jaar reformatie. Ds. Wim Moehn uit Hilversum hoopt deze avond te spreken over het thema *Sola Scriptura*. De vertaling daarvan is 'alleen door de Bijbel' en deze uitspraak is één van de uitgangspunten geweest in de Reformatie. In dit jaar van het herdenken van 500 jaar Reformatie past het om met elkaar wat dieper na te denken over een van de grote thema's vanuit de Reformatie: de Bijbel in de christelijke gemeente. Elke zondag slaan wij dat boek open, haast gewoon. Maar waarom doen wij dat? En is dat wel zo gewoon? Wim Moehn is sinds kort hoogleraar Gereformeerd Protestantisme aan de Vrije Universiteit. Hij is dus bij uitstek geschikt om ons meer te vertellen over dit onderwerp. Bovendien heeft hij samen met ds. Jurjen Zeilstra voor heel Protestants Hilversum meerdere avonden gehouden over de uitgangspunten van de Reformatie. Dit waren goedbezochte en buitengewoon interessante avonden! Wij zijn blij dat hij ook bij ons een inleiding wil verzorgen. Het belooft een interessante avond te worden. Wij hopen u allen op de gemeenteavond van 28 juni te mogen begroeten!

Procedure verkiezing ambtsdragers

Een procedure voor de verkiezing van ambtsdragers moet zorgvuldig gebeuren en

kost de nodige tijd. Daarom hebben wij deze procedure afgelopen maand al opgestart. Iedere twee jaar is er in januari een eredienst waarin wij afscheid nemen van aftredende ambtsdragers en waarin nieuwe ambtsdragers bevestigd worden. Dit zal in D.V. januari 2018 weer plaats vinden. Een belangrijk moment voor onze gemeente.

Vacatures

Binnen de samenstelling van de kerkenraad is momenteel sprake van één vacature (voor ouderling). Daarnaast zijn er vijf kerkenraadsleden van wie de ambtstermijn in januari 2018 afloopt. Bert Balke en Joke Bremmer zullen na een ambtstermijn van 8 jaar in januari 2016 afscheid nemen van de kerkenraad. Klaas-Jan Timmerman en Wim Neef zullen na een periode van vier jaar in januari 2018 afscheid nemen van de kerkenraad. Mart Flink zal - na een periode van 12 jaar – nog aanblijven als ambtsdrager. Mart is als ouderling-kerkrentmeester afgevaardigde naar meerdere vergaderingen, zoals de Classicale Vergadering en de Generale Synode en zal als ambtsdrager aanblijven gedurende zijn termijn van afvaardiging. Wij zijn dankbaar voor al het werk dat door de kerkenraadsleden wordt verzet, we bidden God om zijn nabijheid voor ieder van ons en vragen Gods Zegen over het werk dat binnen onze gemeente wordt gedaan.

Vijf ambtsdragers gezocht

Concluderend kunnen wij dus zeggen dat wij binnen de procedure op zoek gaan naar vijf nieuwe ambtsdragers (verdeeld over de verschillende colleges). Als kerkenraad streven wij er naar om in januari 2018 weer een voltallige kerkenraad te hebben. Met een voltallige kerkenraad kunnen de lopende zaken in de gemeente nog beter opgepakt en uitgevoerd worden en kan er, en dat vinden wij van groot belang voor onze gemeente, ook weer meer aandacht zijn voor huisbezoeken.

Roeping door de gemeente!

De gemeente heeft in de procedure van verkiezing van ambtsdragers een belangrijke taak. De gemeente wordt gevraagd namen in te dienen van degenen die zij voordragen als ambtsdrager. Wij roepen u van harte op om namen in te dienen. Het is de gemeente die roept!

Als kerkenraadslid word je tot het ambt geroepen door de gemeente. Het is belangrijk om te weten dat ambtsdragers hun mooie taak samen met de overige kerkenraadsleden, met de gemeente én bovenal met de hulp van God mogen uitvoeren.

Eerste stap in de procedure: Indienen van namen door de gemeente

De eerste stap in de procedure voor de verkiezing van ambtsdragers is het indienen van namen vanuit de gemeente. Vooral nog hebben wij geen namen vanuit de gemeente mogen ontvangen. Wij bevelen deze stap nogmaals van harte bij u aan en vragen u om namen in te dienen van gemeenteleden die u voordraagt als ambtsdrager. U kunt uw (schriftelijke) voordracht –vóór 30 juni- indienen bij onze scriba Mart Flink, per email: scriba@hervormdegemeentesgraveland.nl of per post: Berlagelaan 233, 1222 JV Hilversum. Op de kerkenraad van 18 juli wordt hier verder over gesproken en na de zomervakantie zullen wij gemeenteleden gaan vragen. Wij houden u over het verloop van de procedure op de hoogte.

Groothuisbezoek: september 2017

Zoals eerder aangegeven zullen wij in het september het Groothuisbezoek organiseren. U krijgt binnenkort een uitnodiging voor het Groothuisbezoek op de mat. Als kerkenraad vinden we het belangrijk om het gesprek over God en geloof en de onderlinge verbondenheid te stimuleren en het Groothuisbezoek lijkt ons daarvoor een goede manier.

Heel de gemeente wordt uitgenodigd voor een gespreksbijeenkomst met ongeveer 10-15 gemeenteleden bij iemand thuis, onder leiding van een gespreksleider. Het is belangrijk om elkaar te ontmoeten en te

spreken over dingen die er écht toe doen. We ontmoeten elkaar en gaan met elkaar in gesprek rond het thema 'Eén lichaam: samen gemeente zijn' en delen zo met elkaar iets van onze levens, en ons geloof in de God van Israël, Jezus Christus, Zijn Zoon en de Heilige Geest. Ervaringen uit andere gemeenten leren dat dergelijke bijeenkomsten verrijkend en goed zijn.

In de uitnodiging die u binnenkort ontvangt staan gegevens omtrent de data en de wijze van aanmelden. Wij hopen op uw komst en op mooie, gezegende avonden met elkaar!

Kerkenraadsvergadering

Op D.V. dinsdag 18 juli vergadert de kerkenraad. Als u iets wilt bespreken met de kerkenraad kunt u binnenlopen tussen 20.00 uur en 20.30 uur.

Tot slot

Tot zover het nieuws vanuit de kerkenraad. Mocht u vragen hebben of iets kwijt willen aan de kerkenraad, aarzel dan niet om één van de kerkenraadsleden aan te spreken.

Ymkje van 't R.

Hulp gezocht !!!!!

Ook dit jaar zouden wij graag de kinderbijbeldagen willen houden. Echter zonder hulp is dit niet mogelijk!! Lijkt het u/je leuk één of meer ochtenden te komen helpen, meld je dan aan!

Er wordt deze ochtenden een bijbel verhaal verteld, gezongen, geknutseld en iets lekkers gegeten en gedronken samen met kinderen tussen 4 en 12 jaar oud.

Het thema van dit jaar is **“(T)op survival”**. De data van deze dagen zijn **29, 30 en 31 augustus 2017**.

Je /u mag ons natuurlijk altijd bellen voor meer informatie.

We wachten met spanning de aanmeldingen af !!

Hartelijke groet,
Annelies van der H. (06-20)
Hanneke ter S. (06-52)

Open Doors

Open Doors organiseert elk jaar een nacht van gebed voor de vervolgte kerk.

Bidden voor broers en zussen die vervolgd worden omdat ze in Jezus als hun verlosser geloven, dat kan dit jaar ook bij ons in de kerk. Het is mooi om hier een keer een avond, samen met medegelovigen, op te focussen. Tijdens deze avond wordt extra informatie gegeven over landen waar geen vrijheid heerst en personen die bedreigd worden vanwege hun geloof. Het is altijd erg bemoedigend als er voor iemand gebeden wordt, dat ervaart men in tijden van vervolging des te meer. En dat mensen die hen niet persoonlijk kennen voor hen bidden voelt altijd heel speciaal. Dit is wat Open Doors terug hoort tijdens ontmoetingen met vervolgte christenen.

Het gebed is een krachtig wapen dat we van God gekregen hebben. Ook uw gebed kan het verschil maken.

Bidt u daarom mee op **16 juni a.s.**? In plaats van een hele nacht bidden willen we in de avond bidden van 19.30 uur tot ca 23.00 uur. De avond wordt ingedeeld in blokjes van ca een half uur waarin filmpjes te zien zijn, gebedspunten gedeeld worden en vervolgens

tijd is voor gebed. Een deel van de avond aanwezig zijn kan daarom ook.

Bidt u mee?
Op 16 juni vanaf 19.30 uur.
In de consistorie van de Hervormde kerk van 's-Graveland,
Noordereinde 14.

Hartelijke groet,
Ellineke van den B.
Voor info: 06-20.

Kerkrentmeesters

Opbrengst van de collectes

		Coll.bon
07 mei	€ 161,75	28%
14 mei	€ 132,55	30%
21 mei	€ 151,00	35%
25 mei (Hemelvaart)	€ 70,80	35%
28 mei	€ 125,23	42%
04 jun (Pinksteren)	€ 174,55	38%

Instandhouding predikantsplaats:

14 mei	€ 110,55	28%
28 mei	€ 126,36	37%

(Om het gebruik van collectebonnen te stimuleren vermelden we het % collectebonnen per collecte)

Bankrekeningnummer College van Kerkrentmeesters: **NL65 INGB 0000 4918 04**
t.n.v. Kerkvoogdij Herv. Gem. 's-Graveland.
(Let op !! Het rekeningnummer voor het bestellen van collectebonnen staat hieronder)

Collectebonnen

Collectebonnen zijn verkrijgbaar door storting van het bedrag op **bankrekeningnummer NL24 INGB 0000 5319 24** ten name van **Hervormde Gemeente 's-Graveland.**

Er zijn boekjes beschikbaar met een drietal waardes, te weten:
 15 euro (20 x 0,75)
 25 euro (20 x 1,25)
 45 euro (20 x 2,25)

Als u bij uw overschrijving vermeldt welke waarde(s) u wilt ontvangen, dan zult u, bijna per ommekeer, de door u bestelde boekjes ontvangen. Voor verdere informatie kunt u bij ondergetekende terecht, of bij één van de andere kerkrentmeesters.

Allen hartelijk dank voor uw gaven.
 Namens het college van kerkrentmeesters
 Mart Flink

Grote boekenmarkt op 17 juni

Vaderdagboeken.
 Boeken voor de vakantie.
 Boeken voor elk doel en over alle onderwerpen.
 Ze zijn er allemaal.
 Duizenden boeken te koop voor lage prijzen.
 Op zaterdag 17 juni wordt er weer een boekenmarkt gehouden in en rond onze Kerk. Van 's ochtends 9:30 tot 's middags 15:30 uur bent u van harte welkom.
 Opbrengst is voor het onderhoud van de Kerk.

Diaconie

Opbrengst van de collectes

		Coll.bon
07 mei	€ 192,42	23%
14 mei	€ 94,22	32%
21 mei	€ 117,35	44%
25 mei (Hemelvaart)	€ 74,53	44%
28 mei	€ 123,78	41%
04 jun (Pinksteren)	€ 151,32	41%

Hartelijk dank voor uw gaven.

Rekeningnummer Diaconie
 NL23 RABO 038 82 33 605
 t.n.v. Diaconie NH Kerk 's-Graveland

Roosters

Rijrooster

1^e Rijder

18 juni	Gerrie van L.
25 juni	Arnold van 't R.
02 juli	Wim L.
09 juli	Henk van de P.
16 juli	Koen van B.

2^e Rijder

18 juni	Adrie/Raymon van de P.
25 juni	Niels S.
02 juli	Daniël A.
09 juli	Wim N.
16 juli	Bert B.

Oppasrooster

18 juni	Gerna D. Marly van R.
25 juni	Yvar S. Sjoerd K.
02 juli	Christa L.j Lisette L.
09 juli	Annelies van der H. Jasmijn ter S.
16 juli	Iris A. Maaïke van 't R.

Collectantenrooster

18 juni	diaken/kerkrentmeester
25 juni (IPP)	Tom van den B. Derk van B.
02 juli	diaken/kerkrentmeester
09 juli (IPP)	Lisette L. Marly van R.
16 juli	diaken/kerkrentmeester

Koffierrooster

18 juni	Ronald B.
25 juni	Gerrie van L.
02 juli	Hilde M.
09 juli	Annemarie van M.
16 juli	Daniëlle N.

Melaats!

‘Huidvraat’ geven de NBV en Naardense Bijbel weer als het gaat om ‘melaatsheid’. Het typeert het agressieve karakter van de ziekte. In de Bijbel in Gewone Taal staat neutraler: ‘een huidziekte’. In de NBG’ 51 vind je net als in de Statenvertaling het woord ‘melaatsheid’. Een mythisch woord waar ik hier voor wil pleiten. Want het gaat beslist niet om een gewone, medische ziekte.

‘Onze dokters zouden lepra constateren of psoriasis’, hoor je in preken soms zeggen. Een catechisant hield het op ‘huidkanker’. Als je Lev. 13-14 leest, zie je dat melaatsheid zich op allerlei wijzen aftekent. Het laat zich met geen enkele bekende ziekte vereenzelvigen. Niet precies althans. ‘t Gaat dan ook om een specifiek Bijbelse ziekte, spiritueel. In het Hebreeuws gaat het bij melaatsheid (=tsora-ath) om, -letterlijk vertaald-, ‘het boze (=ra) dat zich uit in druk, leed of starheid (=tsar)’. Dit lijden wordt gezien als het gevolg van antisociale zonden, zoals zelfzucht, trots, roof en heel speciaal om ‘de zonden van de kwade tong’ (=lasjon hara).

Dat laatste zien we in Numeri 12. Mirjam belastert samen met Aäron haar broer Mozes. Beiden zijn jaloers op hem, op de unieke rol die hij speelt. Mozes moet zich niets verbeelden, hij matigt zich iets aan. In plaats van hun broer te troosten, maakt Mirjam hem door haar insinuaties nog eenzamer dan hij al is (Vgl. Num. 11:10-15, 26- 29). Ze wordt er melaats door, haar huid is wit als sneeuw.

Een juweeltje vind ik Marcus 1:40-45. Het verhaal waarin Jezus een melaatse geneest. De zieke komt bij Hem als de kust veilig is. ‘Jezus krijgt medelijden met Hem’, zegt de Nieuwe Bijbelvertaling. Het Griekse werkwoord is afgeleid van het woordje ‘ingewanden’ (=splanchna). Het lot van deze man raakt Jezus diep in zijn binnenste. De Statenvertaling zegt: ‘En Jezus, met barmhartigheid innerlijk bewogen’. Het is bijzonder dat ‘barmhartigheid’ (=rechamim) niet alleen in onze taal, maar ook in het Hebreeuws samenhangt met ‘baarmoeder’.

Zoals een moeder de vrucht van haar schoot, haar ongeboort kind warmt, voedt, beschermt en omringt, zo is Jezus in zijn erbarmen één met deze melaatse. Tegen de spelregels in grijpt Christus hem vast. Het Griekse werkwoord (=aptomai) betekent naast ‘aanraken’ ook ‘beetpakken’, ‘zich vasthechten’, en zelfs ‘met een vrouw omgang hebben’. Deze zieke die door niemand meer gestreeld of gekoesterd werd, wordt door Jezus liefdevol bejegend. Maar dan vindt er een abrupte omslag plaats. Jezus valt hard tegen hem uit en snauwt hem weg. Beseft Jezus dat Hij zich heeft verontreinigd en te toegeeflijk is geweest? Dat zou een droevige uitleg zijn! Nee, het punt is dat de melaatse overal in het rond bazuïnt wat hem is overkomen. Jezus kan zich nergens meer vertonen.

Alsof Hij zelf een melaatse is, moet Hij zich schuilhouden. ‘Op eenzame plaatsen buiten de steden’. Daar zit iets in van Jesaja 53. Waar blijft het kwaad als Jezus de melaatse geneest? Hij neemt het op zich. Hij draagt het. ‘Onze ziekten heeft Hij op zich genomen, onze smarten gedragen’. Voor medelijden, barmhartigheid betaal je altijd een prijs: tijd, geld, energie, zorgen, slapeloze nachten.

Veel protestantse gemeenten zetten zich in voor allerlei missionaire activiteiten. Ongewild kunnen we Jezus zo verhinderen zijn eigenlijke werk te doen. Dat is: het Woord verkondigen (Marc. 1: 38!). Jezus heeft geen kliniek gesticht, het ideaal is niet: alle mensen gaaf en gezond, of: gelukkig. Nee, door Jezus bij de Vader komen is het volle heil. Iedere kerkdienst is er één van heling en genezing.

UIT: Kontekstueel mei 2017

DOOR: ds. Arien Treuren

Advies aan studenten theologie

Houd veel van de mensen, zoek je vreugde in pastoraat en catechese en blij vooral ook veel werk van je preken maken. Luister altijd net zo lang naar een tekst tot je Christus daarin op je af ziet komen. Dan gaat het altijd over en om Christus, maar is de preek nooit hetzelfde. Luther heeft gezegd dat de vele ketterijen uit al die eeuwen kerkgeschiedenis wel heel boeiend en vernieuwend kunnen lijken, maar in feite oerervelend zijn. Het komt altijd op hetzelfde neer: jij hebt het in jezelf om iets van je leven te maken, en dat moet je dan ook onverbiddelijk doen. Het Woord is altijd nieuw, omdat daarin de Christus levend naar zondaars toekomt om hen te zoeken en te behouden. De boodschap is dan: hou maar gauw op niet te denken dat het nog iets met je kan worden, rust maar liever van je boze werken en laat God door Zijn Geest in je werken. Als de gemeente aan de preek merkt dat de Heilige Geest de prediker heeft gevoed en geleid, zal ze ook beseffen waar het voor haar zelf op aankomt.

Sta ook bewust en kritisch in je tijd (en ten opzichte van jezelf!). Blijf goed op de hoogte van het nieuws en lees regelmatig romans en tijdschriften uit niet-christelijke hoek. Laat bij alles de vreugde in de Here jullie sterkte zijn. Wie alle vertrouwen op menselijke doemscenario's, mogelijkheden en strategieën afzweert en uitziet naar wat de Here doet, zal zich verblijden in de hoop. De kerk is niet "onze kerk", onze zaak, maar ze is van Christus. Dat geeft focus en ontspanning.

UIT: TUA connect

DOOR: Prof. dr. G.C. den Hertog

2017 – 1517 (500 jaar reformatie)

In dit jaar waarin herdacht wordt dat de reformatie 500 jaar geleden begon wordt er extra aandacht aan de reformatoren en met name aan Luther besteed.

Rechtvaardiging

Het gewicht van de rechtvaardiging

Het thema van de rechtvaardiging door het geloof neemt binnen de lutherse traditie een sleutelpositie in. Men spreekt niet ten onrechte wel over de criteriumbetekenis voor het geheel van de christelijke leer. Luther zelf heeft in de *Schmalkalische Artikelen* uit 1537 de rechtvaardiging het eerste hoofdstuk van de verlossing genoemd. Daarvan mag men geen duimbreed afwijken en niets opgeven. Wie de rechtvaardiging verliest, verliest alles. We hebben hier het veldteken dat het christelijk geloof van alle andere religies onderscheidt.

Bij Luther functioneert het thema van de zondige mens en de rechtvaardigende God daarom niet als een insteek naast andere, maar als structuurprincipe voor heel zijn denken. Het bepaalt zijn visie op de kerk, en stempelt zijn leer van de schepping. Want als God de zondaar rechtvaardigt, zo is Hij voortdurend bezig in de wereld met het scheppen van iets uit niets. Hij roept uit de duisternis het licht tevoorschijn. Hij scheidt vreugde uit pijn en van een kleine, onooglijke groep mensen maakt Hij een gemeente van Christus.

Dit creatorische en vóórkomende handelen van God is zijn handelsmerk. Daaraan wordt Hij in de wereld herkend, daarin klopt het hart van zijn liefde. 'Gods liefde treft het voor haar beminnenswaardige niet aan, maar scheidt het'. Zo vat stelling 38 uit de *Heidelberger Disputatie* van 1518 het samen. Daarmee raken we de kern van wat de rechtvaardiging wil zijn.

De jonge Luther.....

Aanvankelijk joeg het begrip 'rechtvaardigheid Gods' Luther vooral schrik en angst aan. In de lijn met de kerkelijke traditie vóór hem vatte hij het op als een distributieve gerechtigheid waarmee God ieder mens het zijne toebedeelt: de goede wacht aan het einde de

beloning en de kwade straf. Rechtvaardiging was een deelmoment in een groot heilsproces, waarbij het geloof aangevuld en gevormd moest worden door de liefde, terwijl de definitieve uitkomst pas bij het laatste oordeel openbaar zou worden. Tijdens zijn kloosterjaren deed Luther als geen ander zijn best om in dit proces vooruit te komen en vrede te vinden in het volbrengen van de wet, maar telkens weer liep hij vast, gekromd als hij was in zichzelf, gevangen in de cirkelgang van de introspectie die hem geen rust liet. Achter elke goede daad bleek wel weer een deficiëntie of onvolmaaktheid schuil te gaan.

In een terugblik uit 1545 op deze periode schrijft hij dat hij het woord gerechtigheid ging haten omdat het hem veroordeelde en verdoemde. Maar ook dat hij niet ophield te bonzen op de deur van de woorden uit Romeinen 1:17 waar Paulus spreekt over de gerechtigheid van God en de rechtvaardige die uit het geloof zal leven. Het licht brak door toen hij de ware, Bijbelse aard van het begrip gerechtigheid ontdekte. Het is geen eisende, maar een zichzelf wegschenkende gerechtigheid waarmee God de mens rechtvaardig máákt. Het is daarom een vreemde en passieve gerechtigheid die wij niet zelf kunnen verdienen met onze werken, maar die ons uit genade toegerekend wordt, en die we in het geloof ontvangen. Niet de heilige wordt gerechtvaardigd maar de goddeloze zegt het *sola gratia*, alleen door genade. Het was volgens eigen zeggen alsof de deuren van het paradijs voor Luther open gingen.

In de eerste fase draagt deze nieuw ontdekte geloofsgerechtigheid nog sterk de trekken van de middeleeuwse boetetheologie. Geloof en *humilitas* (nederigheid) vallen daardoor bijna samen. Verheerlijking van God is hetzelfde als het groot maken van de zonde, en God gelijk geven in zijn oordeel. Leven uit de vreemde gerechtigheid betekent gelijkvormig worden aan de lijdende Christus en met Hem sterven.

....en later

In de loop van de jaren komt het begrip van de belofte, de *promissio* van Godswege, meer op de voorgrond te staan. God wil met de mens omgaan door het Woord. Door het Woord heeft Hij het niet-zijnde tot aanzien geroepen en rechtvaardigt Hij de zondaar. Ook gaat Luther duidelijker benadrukken dat de gerechtigheid ons wordt toegezegd *propter Christum*, omwille van Christus. Hij kan de rechtvaardiging geen moment meer los zien van het werk en de persoon van Jezus Christus. De vreemde gerechtigheid is de gerechtigheid die Christus verworven heeft. Wat Hij voor ons, buiten ons en zonder ons volbracht heeft, wordt in het woord van het kruis ons toegezegd, opdat wij door het geloof alleen, *sola fide*, eraan deel krijgen.

Het geloof is in deze constellatie niet een nieuw werk dat wij van onze kant hebben te leveren, maar eerder het einde van al onze werken en het begin van Gods werk in ons. Het is de beweging waarmee de Heilige Geest ons een houvast geeft buiten onszelf in Christus. Buiten Hem zijn we zondaar in onszelf, maar in Hem zijn we rechtvaardig buiten onszelf. Dat 'buiten onszelf' betekent allerm minst dat deze gerechtigheid ergens hoog boven ons blijft zweven, als een fictieve werkelijkheid. Nee, ze sorteert effect en brengt goede werken voort Zoals een goede boom nooit zonder vruchten kan blijven, zo is het geloof nooit zonder werken.

Het gaat Luther niet om het kritiseren van de werken als zodanig, alsof die verkeerd zouden zijn en wij enkel tot passiviteit veroordeeld zijn, maar het is hem te doen om de relatie waarin de persoon zich tot de werken verhoudt. Vanuit zichzelf zal de mens altijd weer proberen zijn (religieuze) identiteit door werken en prestaties op te bouwen en te verzekeren. Maar zodra hij gerechtvaardigd wordt om niet, raken zijn werken verlost van religieuze claims, en komen ze vrij voor de naaste en de wereld. Het geloof maakt geen bijzondere, goede werken meer, maar het maakt de gewone werken goed. Het keert zich in het leven van alledag naar buiten, om de dienstknechtgestalte van de liefde aan te nemen. Geloof dat incarneert in de liefde.

Tegelijk rechtvaardig en tegelijk zondaar.

Als Christus' gerechtigheid ons toegerekend wordt en de zonde ons niet meer wordt aangerekend, dan is deze laatste niet meteen verdwenen, maar ze krijgt wel een andere plaats. Ze heerst niet langer over de mens, maar hij mag voortaan over haar heersen, en haar proberen terug te dringen. De strijd tussen wet en zonde waarmee Paulus in Romeinen 7 vooral het leven typeert dat hij achter zich heeft gelaten, betreft Luther juist op het leven van de gelovige. Hij wist uit eigen ervaring, dat van een ongebroken progressie naar heiligheid geen sprake kan zijn.

Vooruitgang is niets anders dan steeds opnieuw beginnen, en een christen is levenslang in wording. De oude Adam in ons komt pas definitief aan zijn eind bij de fysieke dood.

Tijdens dit leven blijft de mens altijd een rechtvaardige en een zondaar tegelijk, *simul iustus et peccator*. Rechtvaardig met het oog op Christus, en zondaar met het oog op zichzelf. Luther vergelijkt het met de situatie van een patiënt die door en door ziek is, maar die toch al gezond mag weten krachtens de zekere belofte, de *promissie* van de goddelijke Heelmeester.

Loopt dit uit op een wapenstilstand waarin beide machten elkaar min of meer met rust laten? Integendeel, aanvechtingen en strijd zullen altijd bij een christenleven horen, en het geloof is een bewegelijk ding dat volgens Luther nooit in rust verkeert. Maar bij alle onrust kan het steeds weer terugvallen op het begin, de vrolijke ruil waarmee alles is beslist, en op grond waarvan de mens zeker mag zijn van zijn heil. Christus krijgt mijn zonde, en ik krijg zijn gerechtigheid. Wat wij zijn wordt van Hem, en wat Hij is wordt van ons. Daarop blijven we tot onze sterfdag aangewezen. Of om het met Luthers eigen laatste woorden te zeggen: we zijn bedelaars, dat is waar.

UIT: Martin Luther, zijn leven, zijn werk

DOOR: dr. Eelco van der Veer

Geen Luther van vlees en bloed

Van Luther zijn de prachtigste verhalen bekend. Jammer genoeg komen die amper aan de orde in het overigens aardige boekje dat onlangs verscheen onder de titel *Luther voor katholieken*.

Een van de meest ongezouten en onbesmukte uitspraken die Maarten Luther ooit gedaan heeft is wel die waarin hij de ontdekking van zijn sola fide-principe beschrijft. In een van zijn Tischreden schrijft hij in 1532: 'En daar in het schijthuis van het klooster werd ik als door een bliksemschicht getroffen door de idee dat de rechtvaardigen zullen leven door het geloof alleen.' Prozaïscher kun je een existentiële inval niet onder woorden brengen en het tekent de man Luther ook wel. Hoewel hij als augustijner monnik buitengewoon gewetensvol, integer en haast scrupuleus leefde, kenmerkte zijn latere taaluitingen zich door een aan botheid grenzende robuustheid, die zeker voor theologen eigenlijk ook weer heel verfrissend is.

Rimpelloos

In het boek *Luther voor katholieken* wordt – natuurlijk in 95 vragen en antwoorden – een Luther voorgesteld die niet stinkt, niet drinkt en ook geen nierstenen heeft. Hij dient zich in de antwoorden aan als een keurige priester, professor, aflaatcriticus, echtgenoot en (wereld-)hervormer, die niet alleen de Schrift en scholastieke theologen maar ook kerkvaders las. In zekere zin is dat jammer. Zo ongepolijst als Luther, zelfs in de verwoording van zijn meest ingrijpende theologische en existentiële intuïties kan zijn, zo rimpelloos worden de feiten uit Luthers leven opgedist – zijn afkomst, schooltijd, verblijf in Erfurt, kloostercarrière en zijn activiteiten als reformator. En behalve dat we hem niet ruiken, komen we in dit boekje ook niet echt zijn innerlijke ontwikkeling en strijd op het spoor, die leidden tot zijn

hervormingsgezindheid, huwelijk en gesteldheid in zijn laatste levensjaren.

Iets van Luthers even robuuste, als de dood verachtende persoonlijkheid, licht op in het antwoord op de vraag of hij een levensgenieter was. Hierin worden namelijk zijn woorden herhaald waarin Luther zelf als reden voor zijn obesitas aangeeft dat hij de wormen een vette doctor te smullen wil geven. Maar de worsteling met zijn vader, de onzekerheid van het bestaan, de ervaren donder en bliksem als reden om augustijn te worden, kortom: de zoektocht van Luther naar zijn identiteit, komt niet echt aan de orde. Ook zijn woedeaanvallen, spotlust en eigenwaan worden, net als zijn angsten en getormenteerdheid, niet in herinnering gebracht. Dat is jammer: historische bronnen te over immers, alleen al in Luthers eigen werk.

Wel worden zijn leer over de rechtvaardiging en de gebeurtenissen rond de Rijksdag te Worms (1521) uitvoerig behandeld. Werd Luther in 1519 eigenlijk ontzien omdat er een nieuwe keizer gekozen moet worden, de nieuwe keizer besluit op deze Rijksdag wel over te gaan tot vervolging van Luther. Maar dan is de reformatie eigenlijk al uit de fles.

Verhelderende opmaat

Werkelijk tot leven komt Luther niet in *Luther voor katholieken*. Hij is een veel boeiender mens en theoloog dan de antwoorden op de 95 vragen doen vermoeden. Dit neemt niet weg dat er vele interessante wetenswaardigheden in het boekje opgenomen zijn. De vragen waarin de doorwerking van Luther in het protestantisme aan de orde komt, of de contrareformatie en de huidige ontwikkelingen in de oecumene vormen de opmaat tot verhelderende antwoorden. Maar wie hem werkelijk enigszins wil leren kennen, zou gebaat zijn met een bloemlezing uit Luthers eigen werk, waarin het citaat waarmee deze bespreking begint zonder twijfel zou moeten worden opgenomen.

DOOR: *Prof. dr. P. van Geest (hoogleraar kerkgeschiedenis en geschiedenis van de theologie aan Tilburg University.)*

UIT: *Het goede leven d.d. 6 mei 2017.*

N.a.v.: *Luther voor katholieken. 95 vragen en antwoorden. Stephan Mokry. Berne Media, 14,90 euro*

De hemelse profeten

Luther stond al spoedig na de reformatie als het ware tussen twee vuren: aan de ene kant was er de toen heersende kerk waar hij zich tegen moest verdedigen en aan de ander kant waren er de geestdrijvers en enthousiasten – Luther noemt ze hier ‘de hemelse profeten’ – waar hij heel wat mee te stellen had. Het onderstaande citaat komt uit een geschrift uit 1525: ‘Wieder die himmlischen Propheten, von den Bildern und Sakrament’. Dr. Andreas Karlstadt (1486-1541) die in het citaat met name wordt genoemd, was aanvankelijk een collega en vriend van Luther. Tijdens Luthers verblijf op de Wartburg (1521/22) wilde Karlstadt, mede onder invloed van de ‘Zwickauer profeten’, de juist begonnen reformatie radicaliseren. Luther en Karlstadt zijn in theologisch opzicht steeds verder uit elkaar gegroeid. De onderlinge verschillen liepen voornamelijk over het goede gebruik van de middelen der genade: Woord en sacramenten.

(...) Jij ellendige geest, waarom bestrijd je niet de hoofdzaken? Waarom bestraf je onze leer niet? Je beschuldigt ons ervan een vreemde leer te brengen, die je ons aanwrijft en toedicht en die onze leer niet is. Wat is gemakkelijker: een leugen verzinnen en erover uitweiden óf erover strijden en de overwinning behalen? Dít is echter onze leer: dat brood en wijn niets helpen. Ja, dat ook het lichaam en bloed in brood en wijn niets helpen. Ik wil nog meer zeggen: dat Christus aan het kruis met al Zijn lijden en dood niets helpt, zelfs niet wanneer dat ook – zoals jij leert – op het aller begeerlijkste, warmste en

hartelijkste verstaan en overdacht zou worden. Er is voornamelijk nog iets anders nodig. Wat dan? Het Woord, het Woord, het Woord! Hoor je dat goed, leugengeest! Het Woord moet het doen en doet het! Want of Christus duizendmaal voor ons gegeven en gekruisigd zou zijn, dan was het alles tevergeefs als het Woord niet zou komen en het mij verkondigde en schonk en tot mij sprak: 'Dit is voor jou, neem het en heb het voor jezelf.'

Ook dit nog: als ik volgens de leringen van Karlstadt de gedachtenis en de erkenning van Christus in het avondmaal met zo'n groot verlangen en eerbied zou oefenen dat ik er bloed van zweette of mijzelf erom liet verbranden, dan zou dit alles nog tevergeefs en geheel verloren zijn. Dan was het immers nog maar enkel en alleen werk en gebod. Het is dan geen 'geschenk' of Gods Woord, waardoor Christus' lichaam en bloed aan mij wordt aangeboden en geschonken.

Er gebeurt met mij niets anders dan dat er voor mij ergens een kist met guldens of een grote schat was begraven of werd bewaard. Dan zou ik dat tot aan mijn dood kunnen 'gedenken' en mij met alle 'erkenning' daarover kunnen verblijden. Bovendien, zou ik daarbij zo'n groot verlangen en hevig begeren naar deze schat kunnen ondervinden dat ik er ziek van zou worden. Maar wat zou mij dit alles baten als deze schat nooit voor mij geopend, nooit aan mij gegeven, nooit bij mij gebracht en nooit aan mij in eigendom werd gegeven?

DOOR: *dr. Maarten Luther*

UIT: *Wieder die himmlischen Propheten, von den Bildern und Sakrament, 1525, vgl. WA 18, 202, 28 – 203, 13*

HET LIED OP ONZE LIPPEN: ZANGMIDDAG WEESP

Dit jaar op 31 oktober is het 500 jaar geleden dat Maarten Luther zijn 95 stellingen aan de deur van de slotkapel in Wittenberg sloeg. Sinds 31 oktober trekt een estafette een jaar lang van provincie naar provincie om stil te staan bij 500 jaar Reformatie en de actuele betekenis daarvan. In de maand juni is de beurt aan de provincie Noord-Holland met als thema: het protestantse kerklied. Tijdens een zangmiddag op zaterdagmiddag 17 juni in de Grote Kerk van Weesp wordt het estafettestokje overgedragen.

Noord-Holland vraagt aandacht voor vele facetten van protestantse kerkmuziek. Koren zijn mooi, maar laat de gemeente vooral zelf zingen, zeiden de reformatoren. Soli Deo Gloria.

De Hervorming heeft het kerklied aan de gemeente teruggegeven: de psalmen en vele nieuwe liederen. Calvijn pleitte sterk voor samenzang in de eredienst. De Schrift moest niet alleen uitgelegd, maar ook gezongen worden. Petrus Datheen vertaalde het complete Geneefse psalter in het Nederlands. Deze berijming vond in calvinistisch Nederland grif ingang en heeft de kerkzang alhier sterk beïnvloed. Vanuit de reformatische gedachte van het 'priesterschap van alle gelovigen' kregen gemeenteleden op deze manier een actieve rol in de eredienst. Meer dan de andere reformatoren had Luther een antenne voor het belang van kerkmuziek, ook instrumentaal. Hij vond dat er (na de theologie) geen kunst bestaat die aan muziek gelijkgesteld kan worden. Dit verklaart de rijke ontwikkeling van liturgie en kerkmuziek binnen

lutherse tradities. De prachtige Bachcantates zijn er een voorbeeld van.

Programma

Zingen met het Vocaal Theologen Ensemble onder leiding van Hanna Rijken en met Liedboek Sessions onder leiding van Wim Ruessink. Het Vocaal Theologen Ensemble plaatst liederen van Luther in hun context destijds en laat ons kennis maken met hedendaagse lutherse liederen. Liedboek

Sessions verkent het Liedboek (2013) als veelkleurige inspiratiebron door liederen uit te voeren in een muzikaal gewaad van pop, jazz en folk. Kortom: laat u verrassen en inspireren!

Waar : *Grote of Laurenskerk,
Nieuwstraat 21, Weesp*

Wanneer : *zaterdag 17 juni, 14.00-17.00
uur*

Info : *ds. Klaas Holwerda
(kholwerda@kerklid.net)*